

FINANSINSPEKTIONEN

Försäkringsföretagens rapportering

---

6 NOVEMBER 2017

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
RAPPORTERING – ETT FOKUSOMRÅDE FÖR FI	4
Solvens 2-regelverket ökar kraven på rapportering	4
Flera intressenter använder rapporteringen	4
Brister i rapporteringen innebär risker	4
Finansinspektionens arbete med rapportering	5
RAPPORTERINGSPROCESSERNA BEHÖVER STÄRKAS	6
Intern styrning och kontroll av rapporteringen	6
Bristande kvalitet i rapporteringen	7
Styrelsen har ansvar för rapporteringen	7
Styrdokument krävs för rapportering	8
Rapporteringen ska godkännas	9
Väsentlighet viktigt för rapporteringen	10
Dualitet ger en god intern kontrollmiljö	11
Systematisk dokumentation bör finnas	12
Om solvens- och verksamhetsrapporten	12
ORDLISTA	14
BILAGA 1 KONTAKTVÄGAR	15
Funktionsbrevlådor	15
Frågor till Eiopa	15
BILAGA 2 REGELVERKSKRAV FÖR RAPPORTERING	16

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) har uppmärksammat stora kvalitetsbrister i försäkringsföretagens rapportering. Den bristande kvaliteten tyder på att många företags interna styrning och kontroll av rapporteringen är otillfredsställande. FI vill med denna rapport ge vägledning för hur företagens rapporteringsprocesser kan stärkas.

Försäkringsföretagens rapportering regleras i lag och är till för att ge FI och andra intressenter insyn i försäkringsföretagen. Bristande kvalitet i rapporteringen hindrar FI från att bedriva en effektiv tillsyn och skydda försäkringstagarna. Att rapporteringen håller hög kvalitet är också en fråga som drivs på EU-nivå genom den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa).

Det senaste året har FI genomfört ett antal aktiviteter för att belysa behovet av att företagens rapportering håller hög kvalitet. FI har fört en löpande dialog med företagen, hållit ett FI-forum och skickat en enkät till sammanlagt 146 försäkringsföretag.

FI vill understryka att styrelsen bär ansvaret för både rapporteringsprocesser och rapporteringen. Det är viktigt att styrelsen betonar för organisationen att rapporteringen ska vara korrekt och att styrdokument och rapporteringsprocesser ska följas. FI vill också framhålla vikten av att styrelsen säkerställer att rapporteringen tilldelas tillräckliga resurser.

En förutsättning för att rapporteringen ska hålla en hög kvalitet är styrdokument som beskriver processer och ansvar för rapportering och att de tillämpas i praktiken. Försäkringsföretagen bör definiera väsentlighet för olika rapporter och uppgifter för att kunna utforma effektiva rapporteringsprocesser och undvika att rapporteringen innehåller väsentliga fel.

FI bedömer att såväl dualitet i rapporteringsprocesserna som spårbarhet till data som ligger till grund för uppgifterna i rapporteringen utgör en del av en god intern kontrollmiljö. FI uppfattar också att detta är branschstandard.

Under 2017 har försäkringsföretagen för första gången offentliggjort sina solvens- och verksamhetsrapporter som vänder sig till externa intressenter såsom försäkringstagare, återförsäkrare och analytiker. Eftersom rapporterna kan ligga till grund för olika affärsbeslut är det särskilt viktigt att de inte innehåller väsentliga fel.

Mot bakgrund av de stora bristerna i rapporteringen och vikten av att FI får en rättvisande bild av försäkringsföretagen kommer rapportering fortsatt vara ett fokusområde för FI.

Rapportering – ett fokusområde för FI

Solvens 2-regelverket på försäkringsområdet är i större utsträckning än tidigare regelverk riskkänsligt, men också mer principbaserat. Det ställer ökade krav på rapportering för att ge FI insyn i försäkringsföretagen, främst med syfte att skydda försäkringstagarna. Om företagens rapportering innehåller väsentliga fel försvåras detta arbete. FI arbetar därför löpande med att förbättra återrapportering av brister och att ge företagen vägledning.

SOLVENS 2-REGELVERKET ÖKAR KRAVEN PÅ RAPPORTERING

Reglerna på försäkringsområdet syftar främst till att skydda försäkringstagarna. Reglerna behövs mot bakgrund av de allvarliga konsekvenser som det kan få för försäkringstagarna om ett försäkringsföretag inte kan fullgöra sina åtaganden. Reglerna behövs även för att minska riskerna som följer av det informationsunderläge som försäkringstagarna befinner sig i gentemot försäkringsgivaren. Stabila försäkringsföretag bidrar också till stabiliteten på de finansiella marknaderna.

Solvens 2-regelverket är i större utsträckning än tidigare regelverk riskkänsligt, till exempel för beräkning av kapitalkrav. Regelverket är också mer principbaserat. Reglerna anger vilka mål som ska uppnås för företagsstyrningen, inklusive riskhanteringen, snarare än exakt *hur* försäkringsföretagen ska nå målen. För att ge FI och andra intressenter insyn i försäkringsföretagen och möjlighet att bevaka risker ställs därför ökade krav på rapportering¹.

FLERA INTRESSENTER ANVÄNDER RAPPORTERINGEN

Försäkringsföretagens rapportering används av ett stort antal intressenter. FI använder rapporteringen både för tillsynen av enskilda försäkringsföretag och för analyser av till exempel försäkringsmarknaden. Rapporteringen används också av Eiopa, branschorganisationen Svensk Försäkring, Statistiska centralbyrån (SCB), Riksbanken samt Europeiska centralbanken för både statistik- och analysändamål.

Under 2017 har försäkringsföretagen för första gången offentliggjort sina solvens- och verksamhetsrapporter. Dessa innehåller information om företagets verksamhet och resultat, företagsstyrning, riskprofil, värdering för solvensändamål samt finansiering. Rapporterna vänder sig till externa intressenter, till exempel försäkringstagare, återförsäkrare, analytiker, branschorganisationer och leverantörer. Informationen i rapporterna kan utgöra en viktig grund för intressenternas olika beslut om enskilda försäkrings- och återförsäkringsavtal, investeringar och övriga affärsbeslut.

BRISTER I RAPPORTERINGEN INNEBÄR RISKER

Bristande kvalitet i rapporteringen ger FI en felaktig bild av företaget och hindrar en effektiv tillsyn. Det är också till nackdel för företaget

¹ Rapportering till FI omfattar både periodisk kvantitativ och kvalitativ rapportering, inklusive kompletterande tillsynsrapportering, och händelsestyrd rapportering. Försäkringsföretagens finansiella rapporter, till exempel årsredovisningar, omfattas inte av rapporten.

då FI kan komma att dra felaktiga slutsatser, tynga företaget med ytterligare frågor om rapporteringen och vidta obefogade granskningsåtgärder som annars kunnat undvikas. Eftersom försäkringsföretagen fyller en viktig funktion för riskhantering i samhället och i många fall är stora institutionella placerare kan kvalitetsbrister i rapporteringen också ge FI och andra intressenter sämre möjligheter att bevaka den finansiella stabiliteten.

Då solvens- och verksamhetsrapporten vänder sig till externa intressenter finns en risk för att dessa fattar felaktiga beslut om rapporten innehåller väsentliga fel eller om väsentlig information saknas.

Bristande intern styrning och kontroll av rapporteringen kan också leda till att ett försäkringsföretag inte har tillräcklig kännedom och kontroll över sina risker. Det kan i sin tur innebära att företaget drabbas av en oväntat negativ utveckling i ett stressat läge. Därmed kan företaget tvingas till kraftigare åtgärder än väntat och riskera att inte kunna fullgöra sina åtaganden mot försäkringstagarna.

FINANSINSPEKTIONENS ARBETE MED RAPPORTERING

På grund av de risker som brister i rapporteringen medför är det viktigt att försäkringsföretagens rapportering håller en hög kvalitet.

FI kontrollerar rapporteringen och återkopplar löpande brister till försäkringsföretagen. Inom ramen för detta arbete ser FI för närvarande över hur återrapportering av iakttagna brister eller uppkomna frågor för rapporteringen framöver ska kommuniceras till företagen. Tillsammans med Eiopa arbetar FI också för att löpande utveckla och förbättra validerings- och automatiska kontroller.

Försäkringsföretagen uppmanas att skicka frågor om rapportering till FI:s funktionsbrevlådor, se vidare bilaga 1. FI publicerar svaren på tidigare ställda frågor om rapportering på FI:s webbplats.²

Under det senaste året har FI genomfört ett antal särskilda insatser för rapportering. FI har bett försäkringsföretagen beskriva hur de arbetar för att dels stärka sina rapporteringsprocesser, dels förbättra kvaliteten på rapporteringen. FI har även hållit ett FI-forum om rapportering.³ På forumet gick FI igenom kraven i regelverken och vad FI generellt bedömer utgör god intern kontroll av rapportering.

FI har också under våren 2017 genomfört en enkätundersökning om rapportering.⁴ Totalt omfattades 146 försäkringsföretag. Genom enkätundersökningen kartlades i vilken utsträckning företagen bedömer att de följer kraven i regelverken. Enkäten syftade också till att undersöka hur företagen har utformat sina rapporteringsprocesser.

Rapportering kommer även fortsättningsvis vara ett fokusområde för FI inom ramen för den löpande tillsynen. FI kommer att genomföra undersökningar mot de försäkringsföretag som uppvisar väsentliga brister i sin rapportering då det kan vara ett tecken på bristande företagsstyrning.

---

² <http://www.fi.se/sv/forsakring/rapportering/fragor-och-svar/>

³ FI-forum Rapportering för försäkringsföretag, <http://www.fi.se/sv/publicerat/fi-forum/2017/fi-forum-rapportering-for-forsakringsforetag>

⁴ Enkätundersökningen genomfördes innan den årliga kvantitativa och kvalitativa rapporteringen för försäkringsföretagen. Avseende dessa rapporteringar speglar företagens svar hur de avsåg att genomföra sin rapportering.

Rapporteringsprocesserna behöver stärkas

FI anser att rapporteringsprocesserna i många försäkringsföretag behöver stärkas för att undvika de väsentliga brister som FI uppmärksammat i företagens kvantitativa rapportering. Mot bakgrund av bristerna och företagens svar i den enkätundersökning som FI genomförde våren 2017 vill FI här ge vägledning om hur företagens interna styrning och kontroll av rapportering kan förbättras. FI vill särskilt framhålla att styrelsen bär ansvaret för både rapporteringsprocesser och rapporteringen.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL AV RAPPORTERINGEN

Krav på intern styrning och kontroll av rapportering finns framförallt angivna i försäkringsrörelselagen (2010:2043), Solvens 2-förordningen⁵, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:13) om tillsynsrapportering för försäkringsrörelse (rapporteringsföreskrifterna) och Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande⁶. En sammanställning över bestämmelser och riktlinjer om intern kontroll av rapportering finns i bilaga 2.

Försäkringsföretagen ska följa bestämmelserna i försäkringsrörelselagen, Solvens 2-förordningen och rapporteringsföreskrifterna. Eiopas riktlinjer är däremot inte rättsligt bindande utan ska jämföras med allmänna råd.⁷ Om ett företag följer riktlinjerna antas det följa det bakomliggande kravet som kommer till uttryck genom riktlinjerna.⁸

Av försäkringsrörelselagen och Solvens 2-förordningen följer att ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll. Systemet ska bland annat omfatta lämpliga rapporteringsrutiner för både den interna och den externa rapporteringen. Varje företag ska därför inom ramen för proportionalitetsprincipen bedöma hur den interna kontrollmiljön bör utformas för att säkerställa en hög kvalitet på rapporteringen.

Försäkringsföretag som bedriver endast tjänstepensionsverksamhet⁹ och följer övergångsreglerna¹⁰ rapporterar enligt tidigare regelverk. Däremot omfattas även dessa företag av samma krav på intern styrning och kontroll av rapportering som de försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket.

---

5 Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II).

6 EIOPA-BoS-15/109.

7 Se FI:s promemoria den 8 februari 2013 om genomförande av de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer och rekommendationer, FI Dnr 12-12289.

8 Om ett försäkringsföretag väljer att inte följa riktlinjerna måste företaget kunna visa hur det på annat sätt lever upp till det bakomliggande kravet med riktlinjerna.

9 Under en övergångsperiod kan dessa företag även bedriva övrig livförsäkringsverksamhet i ringa omfattning.

10 Övergångsregleringen till lagen (2015:700) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Enligt FI:s bedömning innefattar kravet på god intern kontroll av rapportering att ett försäkringsföretag kan visa hur rapporteringsprocesserna är utformade och att de följs, till exempel bör genomförda kontroller dokumenteras.

BRISTANDE KVALITET I RAPPORTERINGEN

Enkätundersökningen visar att försäkringsföretagen generellt anser att de har en god intern kontroll av den externa rapporteringen. Företagens svar visar dock att det på vissa områden finns brister.

I enkätundersökningen anger 27 procent av försäkringsföretagen att de själva uppmärksammat väsentliga fel i den lämnade kvartalsvisa kvantitativa rapporteringen, och 69 procent av företagen att de omrapporterat tidigare inlämnade uppgifter.

FI:s granskning av försäkringsföretagens rapportering visar också på väsentliga kvalitetsbrister. Till exempel har FI sett brister i mer än hälften av företagens kvantitativa årsrapportering och företagens kvartalsvisa rapportering har i flera fall präglats av låg kvalitet, även om den har förbättrats över tiden.

Bland bristerna i den kvantitativa rapporteringen kan nämnas att det i flera försäkringsföretags tillgångsrapportering har saknats en stor mängd uppgifter och att kassaflöden för beräkning av försäkringstekniska avsättningar har rapporterats på ett felaktigt sätt. Enligt FI indikerar ovanstående brister att många företags rapporteringsprocesser inte fungerar tillfredställande.

En mängd andra fel ger också intryck av att vissa försäkringsföretag saknar kvalitetskontroll av den rapportering som lämnas till FI. Exempelvis har företag i flera fall angett fel rapporteringsvaluta eller felaktigt tecken för inbetalda premier. Det har även förekommit att företag angett att de använder en intern modell för beräkning av solvenskapitalkravet, trots att de saknar tillstånd för en sådan.

STYRELSEN HAR ANSVAR FÖR RAPPORTERINGEN

Styrelsen svarar enligt aktiebolagslagen (2005:551) för företagets organisation och förvaltning av företagets angelägenheter.¹¹ Styrelsen har därigenom det yttersta ansvaret för företagsstyrningssystemet. Ansvaret innefattar utformningen av den interna kontrollen och att lämpliga rapporteringsrutiner finns. Styrelsens ansvar kommer även till uttryck genom att styrelsen bör godkänna den årliga rapporteringen till FI.¹²

Mot bakgrund av de brister och oklarheter i rapporteringen som FI sett vill FI understryka vikten av att ett försäkringsföretags styrelse är medveten om sitt ansvar för att säkerställa att rapporteringsrutinerna uppfyller kraven i regelverken.

FI anser att det är angeläget att styrelsen tar ansvar för och betonar för organisationen att rapporteringen ska vara korrekt samt att fastställda styrdokument och rapporteringsprocesser måste följas.

Enligt FI:s uppfattning är det också viktigt att styrelsen säkerställer att de funktioner som ansvarar för rapporteringen tilldelas tillräckligt med resurser, både vad gäller personal respektive systemstöd.

¹¹ Motsvarande bestämmelse finns för ömsesidiga försäkringsbolag i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

¹² Se även vidare under "Rapporteringen ska godkännas".

STYRDOKUMENT KRÄVS FÖR RAPPORTERING

För att uppnå en god intern kontroll av rapporteringen krävs att försäkringsföretagen har tagit fram och sedan följer styrdokumenterna för sin rapportering. För att styrdokumenterna ska ha ett relevant innehåll krävs vidare att företagen kontinuerligt ser över och uppdaterar dem.

Styrdokument för rapportering ska upprättas och fastställas

Enligt försäkringsrörelselagen ska ett försäkringsföretag upprätta styrdokument för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna och för solvens- och verksamhetsrapporten.

Där framgår också att styrdokumentet för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna ska fastställas av styrelsen, och att styrdokumentet ska utvärderas och ses över minst en gång per år. För styrdokumentet för solvens- och verksamhetsrapporten finns däremot inte motsvarande krav.

I enkätundersökningen svarar samtliga försäkringsföretag att de har upprättat styrdokument för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna. I nästan samtliga fall har styrdokumentet fastställts av styrelsen och under det senaste året.

Av försäkringsföretagen anger 17 procent däremot att styrdokument för solvens- och verksamhetsrapporten *inte* upprättats. För de företag som upprättat styrdokumentet har detta i 14 procent av fallen *inte* fastställts av styrelsen.

Eftersom styrelsen enligt försäkringsrörelselagen ska godkänna solvens- och verksamhetsrapporten bedömer FI att det är lämpligt att styrelsen fastställer styrdokumentet för rapporten. Det bör även utvärderas och ses över minst en gång per år. Det skulle annars vara svårt för styrelsen att bedöma om och säkerställa att de interna kraven och rutinerna skapar förutsättningar för att innehållet i rapporten ska uppfylla kraven i regelverket.

Innehåll i styrdokument ska vara relevant

I Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande finns vägledning om vad styrdokumenterna för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna och för solvens- och verksamhetsrapporten bör innehålla för att vara relevanta, se vidare bilaga 2.

Av enkätundersökningen framkommer att ett flertal försäkringsföretags styrdokument för uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna i delar saknar det innehåll som enligt Eiopas riktlinjer bör finnas. En sjättedel av företagens styrdokument saknar beskrivningar av processer och tidsramar för färdigställande, granskning och godkännande av rapporterna. Motsvarande andel av styrdokumenterna saknar beskrivning av processer för att säkerställa tillförlitlighet och fullständighet för lämnade uppgifter.

Av försäkringsföretagens svar framgår att nästan alla företags styrdokument för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna också beskriver processer för rapportering av väsentliga händelser. Däremot beskriver endast knappt hälften av företagens styrdokument processer för när omrapportering ska ske till FI på grund av väsentliga fel.

Svaren i enkätundersökningen visar även att det finns innehållsbrister i styrdokumentet för solvens- och verksamhetsrapporten. I en fjärdedel av företagens styrdokument saknas beskrivningar av processer för färdigställande av rapporten och för styrelsens godkännande.

FI anser att det är viktigt att styrdokumenterna har relevant innehåll för att tydliggöra roller och ansvar för rapporteringen samt för att säkerställa lämpliga rapporteringsprocesser och att rapporteringen uppfyller regelverkskrav på innehåll.

FI bedömer att styrdokumenterna, utöver vad som anges i riktlinjerna, kan behöva omfatta ytterligare information för att säkerställa att rapporteringen inte innehåller väsentliga fel eller att materiella uppgifter utelämnas samt att väsentliga händelser rapporteras till FI.¹³ Till exempel kan styrdokumentet för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna behöva innehålla information om följande:

- Vad som är att anse som ett väsentligt fel samt vilken funktion som avgör vad som är väsentligt.
- Processer för omrapportering på grund av väsentliga fel och hur omrapportering ska godkännas.
- Processer för rapportering av väsentliga händelser, till exempel vad som utgör en väsentlig händelse och hur sådana händelser identifieras.

Granskning av styrdokument samt att de tillämpas i praktiken

De arbetsuppgifter som funktionerna för regelefterlevnad och internrevision ska ansvara för framgår bland annat av försäkringsrörelselagen och Solvens 2-förordningen. Funktionen för regelefterlevnad ska bland annat bevaka att regler som rör den tillståndspliktiga verksamheten följs. I internrevisionsfunktionens uppgifter ingår att utvärdera systemet för internkontroll. Av Solvens 2-förordningen framgår att funktionerna ska ha ett riskbaserat arbetssätt. Båda funktionerna kan därför behöva granska styrdokumenterna för rapportering och att dessa tillämpas i praktiken.

I enkätundersökningen anger omkring tre fjärdedelar av försäkringsföretagen att innehållet i styrdokumenterna har granskats. Av svaren framgår att granskningen främst utförts av funktionen för regelefterlevnad. Däremot anger endast omkring hälften av företagen att granskning skett av att styrdokumenterna följs.

Mot bakgrund av mängden brister i försäkringsföretagens rapportering bedömer FI att styrelsen, och funktionerna för regelefterlevnad och internrevision, bör överväga om det finns ett behov av ökad granskning av styrdokumenterna för rapportering och att styrdokumenterna tillämpas i praktiken. Detta för att styrelsen ska kunna bedöma och ta ansvar för att verksamheten har lämpliga rapporteringsrutiner.

Funktionerna bör bedöma frekvensen och tidpunkten för granskning med utgångspunkt i hur stor risken bedöms vara för väsentliga fel i rapporteringen. FI anser att om företaget på grund av felaktig rapportering vid ett flertal tillfällen har behövt omrapportera uppgifter kan det vara ett tecken på att en förhöjd risk finns för felaktigheter.

RAPPORTERINGEN SKA GODKÄNNAS

Av försäkringsrörelselagen framgår att styrelsen ska godkänna solvens- och verksamhetsrapporten innan den offentliggörs. Enligt FI:s tolkning av Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande bör styrelsen också godkänna den regelbundna tillsynsrapporten och den årliga kvantitativa rapporteringen. Den kvartalsvisa kvantitativa rap-

¹³ Se även vidare under "Väsentlighet är viktigt för rapporteringen".

porteringen kan, enligt FI:s tolkning, godkännas av vd i stället för av styrelsen.

Av enkätsvaren framgår att 20 procent av försäkringsföretagen har för avsikt att låta en annan funktion än styrelsen godkänna den årliga kvantitativa rapporteringen. Majoriteten av dessa företag anger att vd kommer att godkänna rapporteringen. Vidare anger 25 procent av företagen att en annan funktion än styrelse eller vd godkänner den kvartalsvisa kvantitativa rapporteringen. Ett mindre antal företag anger att en annan funktion än styrelsen kommer att godkänna den regelbundna tillsynsrapporten. Däremot anger samtliga företag att styrelsen kommer att godkänna solvens- och verksamhetsrapporten.

Mot bakgrund av att det är styrelsen och vd som bär ansvaret för rapporteringen konstaterar FI att i en stor del av företagen bör styrelsen se över vilken funktion som godkänner både den årliga och den kvartalsvisa kvantitativa rapporteringen.

FI vill framhålla att styrelsens eller vd:s godkännande naturligtvis inte innebär att de ska granska samtliga uppgifter i rapporteringen. Styrelsens eller vd:s uppgift bör vara att säkerställa att det finns en god intern kontroll av rapporteringen samt att ha tillräcklig kunskap för att bedöma och säkerställa att inga väsentliga fel föreligger i rapporteringen.

Om omrapportering sker på grund av att ett väsentligt fel förekommit bör denna rimligen godkännas av samma funktion, styrelse eller vd, som godkände den initiala rapporten.¹⁴ Detta för att spegla ansvaret för rapporteringen men även för att uppmärksamma styrelsen eller vd på att ett väsentligt fel förekommit och att brister kan finnas i rapporteringsprocesserna.

VÄSENTLIGHET VIKTIGT FÖR RAPPORTERINGEN

Vid väsentliga fel ska ett försäkringsföretag enligt rapporteringsföreskrifterna *så snart som möjligt* omrapportera uppgifterna till FI. Enligt Solvens 2-förordningen ska företagen också ta hänsyn till vad som är väsentligt vid upprättandet av den regelbundna tillsynsrapporten och solvens- och verksamhetsrapporten, dels att rapporterna inte får innehålla väsentliga fel, dels när de bedömer vad rapporterna ska innehålla.

Enligt Solvens 2-förordningen är ett fel att betrakta som väsentligt om uppgifternas utelämnande eller felaktiga framställning skulle påverka FI:s beslut eller bedömning. Det gäller både den kvantitativa och kvalitativa rapporteringen till FI. För solvens- och verksamhetsrapporten ska även övriga externa intressenters beslut eller bedömningar beaktas.

Omkring en tredjedel av försäkringsföretagen anger i sina enkätsvar att de definierat vad som är ett väsentligt fel i rapporteringen till FI respektive vad som är väsentligt för den regelbundna tillsynsrapporten och för solvens- och verksamhetsrapporten. Av enkätsvaren framkommer dock att företagets definitioner av väsentlighet i flera fall är mycket allmänt hållna och inte kvantifierade. Vissa företag anger endast att ”med väsentliga fel avses fel som påverkar en rättvisande bild eller kan påverka beslutsprocesser eller tillsynsmyndigheternas bedömning.”.

---

¹⁴ Om godkännande inte hinns med innan omrapportering ska det göras i efterhand.

Varje försäkringsföretag måste avgöra vad som är väsentligt utifrån dess verksamhet och risker. Av betydelse är även vilken rapportering och information det rör. För kvantitativa uppgifter kan definitioner av vad som utgör väsentliga fel till exempel bestämmas utifrån inverkan på kapitalkrav, kapitalbas eller andra kvantitativa mått som bedöms lämpliga.

FI bedömer att det kan vara lämpligt att ett försäkringsföretag definierar väsentlighet för olika rapporter och uppgifter. Då kan en effektiv intern kontrollmiljö utformas som gör det möjligt för företaget att upptäcka väsentliga fel. Det är även nödvändigt för att avgöra när omrapportering till FI ska ske eller vilka uppgifter som ska lämnas i de kvalitativa rapporterna¹⁵.

FI konstaterar att många försäkringsföretags definitioner av vad som är väsentligt idag är för oprecisa för att kunna ge vägledning om vad som i praktiken utgör väsentliga fel. Därför anser FI att företagens definitioner av väsentlighet kan preciseras ytterligare.

Rapportering av väsentliga händelser

Ett försäkringsföretag ska enligt rapporteringsföreskrifterna *så snart som möjligt* rapportera väsentliga händelser till FI. Rapporteringsföreskrifterna ger övergripande vägledning om vilken typ av händelser som omfattas, se vidare bilaga 2.

I enkätundersökningen svarar 70 procent av försäkringsföretagen att de, utöver den vägledning som rapporteringsföreskrifterna ger, har konkretiserat vad som utgör väsentliga händelser. Av företagens svar framkommer dock att flertalet företags definitioner av väsentliga händelser är allmänt hållna och främst utgör en uppräkningslista av vad som anges i rapporteringsföreskrifterna.

Det är av stor vikt för tillsynen att FI får information om väsentliga händelser. Därför bör försäkringsföretagen ha lämpliga processer för att fånga upp sådana händelser.

FI bedömer att definitionen av vad som utgör en väsentlig händelse bör kunna utvecklas och konkretiseras ytterligare utifrån varje enskilt försäkringsföretags verksamhet och risker.

DUALITET GER EN GOD INTERN KONTROLLMILJÖ

Dualitet innebär att olika personer upprättar respektive kontrollerar att innehållet och uppgifterna i rapporteringen är korrekta.¹⁶ Dualitet är inte ett uttryckligt krav enligt regelverken men kan utgöra en del av att lämpliga rapporteringsrutiner finns inom systemet för internkontroll.

Nästintill alla försäkringsföretag anger i enkätundersökningen att dualitet, utöver godkännande, finns i rapporteringsprocesserna för både de kvantitativa och kvalitativa rapporterna.

Mot bakgrund av försäkringsföretagens svar anser FI att dualitet i rapporteringsprocesserna, utöver godkännande av styrelse eller vd, utgör branschstandard och bör finnas för att ett företag ska anses ha god intern kontroll av rapportering. Dualitet bidrar enligt FI till att ge

¹⁵ För 2017 och 2018 ska försäkringsföretagen endast rapportera en förkortad regelbunden tillsynsrapport till FI. Den förkortade rapporten ska ange alla väsentliga förändringar som inträffat under respektive räkenskapsår för de olika områden som den regelbundna tillsynsrapporten ska innehålla. Detta ställer särskilt krav på att ett företag har definierat vad som är väsentligt.

¹⁶ Dualitet kan även utgöras av automatiska kontroller, till exempel valideringskontroller.

förutsättningar för en korrekt rapportering och därmed till att företagets styrelse och vd kan skapa sig en större trygghet att rapporteringen inte innehåller väsentliga fel.

SYSTEMATISK DOKUMENTATION BÖR FINNAS

Med systematisk dokumentation avses att det på ett strukturerat och organiserat sätt finns en spårbarhet till data som ligger till underlag för varje rapportering. Regelverken ställer inte något uttryckligt krav på sådan dokumentation men det kan utgöra en del av systemet för internkontroll. Av Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande framgår också att styrdokumentet för uppgiftslämnande till FI och kvalitetskontroll av uppgifterna bör innehålla en beskrivning av processer och kontroller för att säkerställa tillförlitligheten, fullständigheten och enhetligheten hos lämnade data.

I enkätundersökningen anger 97 procent av försäkringsföretagen att de har en systematisk dokumentation för den kvartalsvisa kvantitativa rapporteringen.

FI bedömer att systematisk dokumentation bör finnas för såväl kvantitativ som kvalitativ rapportering för att ett försäkringsföretag ska anses ha god intern kontroll av rapportering. Företagens svar visar också att det utgör branschstandard. Genom en sådan dokumentation säkerställer företaget att uppföljning kan ske av rapporteringen och av eventuella fel. Det hjälper även företaget att trygga att rapportering sker på samma sätt vid varje rapporteringstillfälle vilket kan vara särskilt värdefullt vid personalförändring.

En systematisk dokumentation ger också möjlighet för FI att i sin tillsyn kunna bedöma vilka underlag som ligger till grund för ett försäkringsföretags rapportering och om rapporteringen är korrekt.

OM SOLVENS- OCH VERKSAMHETSRAPPORTEN

Till skillnad mot övriga rapporter vänder sig solvens- och verksamhetsrapporten till externa intressenter. Mot bakgrund av att intressenterna ska kunna använda rapporten för olika affärsbeslut samt att FI får rapporten samtidigt som övriga intressenter anser FI att det är särskilt viktigt att det inte finns väsentliga fel i solvens- och verksamhetsrapporten när den offentliggörs.

Extern granskning av solvens- och verksamhetsrapporten

I Sverige finns inget krav på att solvens- och verksamhetsrapporten ska granskas av en extern part.

I enkäten anger 8 procent av försäkringsföretagen att de avser låta en extern part granska rapporten i dess helhet. Totalt 16 procent av företagen svarar att en extern part kommer att granska vissa delar av rapporten, främst de kvantitativa delarna av rapporten. Av svaren framgår att det i de flesta fallen är företagets valda externrevisor som kommer att granska uppgifterna.

FI ser positivt på att försäkringsföretagen låter en extern part granska solvens- och verksamhetsrapporterna innan de offentliggörs eftersom rapporterna kan ligga till grund för de externa intressenternas affärsbeslut.

FI vill i detta sammanhang poängtera att de solvensrelaterade nyckeltalen i förvaltningsberättelsens femårsöversikt i årsredovisningen ska överensstämma med motsvarande uppgifter i solvens- och verksam-

hetsrapporten.¹⁷ Därigenom kommer dessa uppgifter att omfattas av den externa revisorns uttalanden i rapport om årsredovisningen i revisionsberättelsen.

Solvens- och verksamhetsrapportens offentliggörande

Om försäkringsföretaget har en webbplats ska solvens- och verksamhetsrapporten enligt Solvens 2-förordningen offentliggöras på webbplatsen.

Av försäkringsföretagen anger 72 procent i enkäten att de har en webbplats och nästintill samtliga av dessa företag anger att rapporten kommer att publiceras på webbplatsen.

För försäkringsföretag som inte har en egen webbplats, till exempel captivebolag, anser FI att det är lämpligt att företaget överväger att publicera solvens- och verksamhetsrapporten på koncernens webbplats.

Uppdateringar av solvens- och verksamhetsrapporten

Enligt försäkringsrörelselagen ska ett försäkringsföretag under vissa förutsättningar uppdatera solvens- och verksamhetsrapporten om solvenskapitalkravet eller minimikapitalkravet inte är uppfyllt. Uppdateringar ska godkännas av styrelsen. Av Solvens 2-förordningen framgår att ett företag även får uppdatera rapporten om det bedömer att arten eller följderna av en betydande förändring *avsevärt* påverkar relevansen av solvens- och verksamhetsrapporten. Vidare framgår att uppdateringar ska ske i form av ändringar som kompletterar den första rapporten.

FI vill understryka vikten av att styrelsen tar ansvar för att säkerställa att företagets rapporteringsrutiner och interna kontrollmiljö gör det möjligt att identifiera och hantera väsentliga fel i uppgifterna innan solvens- och verksamhetsrapporten offentliggörs. Möjligheten att uppdatera rapporten ska *inte* uppfattas som ett verktyg för att korrigera fel som upptäcks efter offentliggörandet.

Mot bakgrund av den betydelse som uppgifterna i rapporten kan ha för externa intressenters affärsbeslut är det naturligt att ett försäkringsföretag som uppdaterar rapporten tydligt informerar om detta på sin webbplats. FI anser att för de fall någon begärt att få en elektronisk eller tryckt rapport bör företaget se till att den som har begärt rapporten även får gjorda uppdateringar.

---

¹⁷ Enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560) ska vissa upplysningar lämnas om företagets kapitalstyrka i årsredovisningens förvaltningsberättelse vid utgången av vart och ett av de fem senaste räkenskapsåren. Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) ska de solvensrelaterade uppgifterna, vilka bör omfatta bland annat solvenskapitalkrav och kapitalbas, i femårsöversikten överensstämma med motsvarande uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten.

Ordlista

Captivebolag Koncerninternt försäkringsföretag som försäkrar större eller valda delar av ett ägarbolags försäkringsprogram.

Eiopa Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Ett organ inom EU sedan 2011. Eiopa är en del av det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS) och är också ett oberoende rådgivande organ till Europaparlamentet och rådet.

Kapitalkrav Det kapital som krävs utifrån ett enskilt försäkringsföretags verksamhet och risker för att det ska ha tillräcklig förmåga att stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Periodisk rapportering Den periodiska rapporteringen omfattar all rapportering till FI som sker på regelbunden basis och kan avse såväl kvantitativ rapportering som kvalitativ rapportering. Kvalitativ rapportering utgörs av solvens- och verksamhetsrapporten, den regelbundna tillsynsrapporten och den egna risk- och solvensbedömningen.

Proportionalitetsprincipen Vid tillämpning av regelverken ska varje försäkringsföretag beakta arten och omfattningen av och komplexiteten hos de inneboende riskerna i dess verksamhet.

Regelbunden tillsynsrapport Den rapport som ska lämnas till FI med information om försäkringsföretagets verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, riskprofil, värderingsmetoder för solvensändamål, finansiering samt en inledande sammanfattning.

Solvens 2 De nya solvensregler för försäkringsföretag som arbetats fram inom EU och som trädde i kraft den 1 januari 2016.

Solvens- och verksamhetsrapport Den rapport som ska offentliggöras en gång per år och innehålla information om motsvarande områden som den regelbundna tillsynsrapporten. Den information som ska lämnas är jämfört med den regelbundna tillsynsrapporten dock mer begränsad.

Tjänstepensionsverksamhet Försäkringsverksamhet avseende pensionsförmåner som har samband med yrkesutövning och som grundas på överenskommelse om pensionsförmåner mellan arbetsgivare och arbetstagare, eller deras respektive företrädare.

Bilaga 1 Kontaktvägar

FUNKTIONSBREVLÅDOR

Om ett försäkringsföretag har frågor om rapportering ser FI gärna att de, beroende på område, ställs till någon av nedanstående funktionsbrevlådor:

- **S2riskrapporter@fi.se**
Kvalitativa rapporter (solvens- och verksamhetsrapporten, den regelbundna tillsynsrapporten samt den egna risk- och solvensbedömningen)
- **S2kapitalkrav@fi.se**
Kapitalkrav enligt standardformel eller intern modell
- **S2tillgångar@fi.se**
Rapportering av tillgångar
- **S2fta@fi.se**
Försäkringstekniska avsättningar
- **S2kapitalbas@fi.se**
Kapitalbas och värdering av tillgångar och andra skulder än försäkringstekniska avsättningar
- **Rapportering_forsakring@fi.se**
Övriga frågor om den kvantitativa rapporteringen
- **Rapportering@fi.se**
Behörigheter eller vid tekniska problem med rapportering

FRÅGOR TILL EIOPA

Frågor som rör tolkning av Solvens 2-regelverket kan också ställas till Eiopa via följande länk, där även svar på tidigare frågor finns publicerade.

<https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/q-a-on-regulation>

Bilaga 2 Regelverkskrav för rapportering

SYSTEM FÖR INTERNKONTROLL

Enligt 10 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043, FRL) ska ett försäkringsföretag ha ett system för internkontroll. Systemet ska bland annat omfatta lämpliga rapporteringsrutiner för både den interna och den externa rapporteringen.

Enligt artikel 266 i Solvens 2-förordningen ska internkontrollsystemet säkerställa att försäkringsföretaget efterlever tillämpliga lagar och andra författningar, att företagets verksamhet är ändamålsenlig och effektiv med hänsyn till dess mål och att ekonomisk och icke-ekonomisk information är tillgänglig och tillförlitlig.

STYRDOKUMENT FÖR UPPGIFTLÄMNANDE TILL FINANSINSPEKTIONEN OCH KVALITETSKONTROLL AV UPPGIFTERNA

Enligt 10 kap. 2 § första stycket 5 FRL ska ett försäkringsföretag upprätta och följa styrdokument för uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna.

Enligt 10 kap. 2 § andra stycket FRL ska styrdokumenterna fastställas av styrelsen och utvärderas och ses över minst en gång per år.

Enligt Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande, Riktlinje 36 – Tillsynsrapporteringspolicy, bör styrdokumentet innehålla följande:

- a) Identifiering av personer/funktioner som är ansvariga för utformningen och granskningen av samtliga rapporter till tillsynsmyndigheten;
- b) Fastställda förfaranden och tidsramar för färdigställande av de olika rapporteringskraven, granskningen och godkännandet;
- c) Redogörelse för processer och kontroller för att säkerställa tillförlitligheten, fullständigheten och enhetligheten hos lämnade data.

STYRDOKUMENT SOM SÄKERSTÄLLER ATT ALLA UPPGIFTER SOM OFFENTLIGGÖRS FORTLÖPANDE ÄR RELEVANTA FÖR SOLVENS- OCH VERKSAMHETS-RAPPORTEN

Enligt 16 kap. 8 § FRL ska ett försäkringsföretag ha ett styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs i solvens- och verksamhetsrapporten fortlöpande är relevanta.

Enligt Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande, Riktlinje 31 – Offentliggörandepolicy, bör styrdokumentet innehålla följande:

- a) Identifiering av de personer/funktioner som är ansvariga för utarbetandet och granskningen av informationen som offentliggörs;
- b) Processerna för färdigställande av upplysningskraven;

- c) Processerna för förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganets granskning och godkännande av rapporten om solvens och finansiell ställning;
- d) Identifiering av informationen som redan finns i allmän egendom som försäkrings- och återförsäkringsföretaget menar är likvärdigt i fråga om art och omfattning med informationskravet i rapporten om solvens och finansiell ställning;
- e) Specifik information som försäkrings- och återförsäkringsföretaget avser att inte offentliggöra under de omständigheter som anges i artikel 53.1 i Solvens II-direktivet;
- f) Ytterligare information som företaget har valt att frivilligt offentliggöra enligt artikel 54.2 i Solvens II-direktivet.

GODKÄNNANDEPROCESSER

Enligt 16 kap. 8 § andra stycket FRL ska solvens- och verksamhetsrapporten samt uppdateringar av denna godkännas av försäkringsföretagets styrelse innan den offentliggörs.

Enligt Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande, Riktlinje 37 – Godkännande av information lämnad till tillsynsmyndigheten, bör den regelbundna tillsynsrapporten och den årliga kvantitativa rapporteringen godkännas av förvaltnings-, lednings-, eller tillsynsorganet.

Enligt Eiopas riktlinjer för rapportering och offentliggörande (Riktlinje 37 – Godkännande av information lämnad till tillsynsmyndigheten) bör den kvartalsvisa kvantitativa rapporteringen godkännas av förvaltnings-, lednings-, eller tillsynsorganet eller av personer som i praktiken driver försäkrings- eller återförsäkringsföretaget.

DEFINITION AV VÄSENTLIGT FEL (MATERIALITET) OCH VÄSENTLIGA HÄNDELSER

Enligt 2 kap. 1 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tillsynsrapportering för försäkringsrörelse (FFFS 2015:13, rapporteringsföreskrifterna) ska de upplysningar som ett försäkringsföretag lämnar i sin tillsynsrapportering vara relevanta, tillförlitliga, begripliga och tillgängliga samt jämförbara och konsekvent utformade över tid.

Enligt 2 kap. 2 § i rapporteringsföreskrifterna ska ett försäkringsföretag så snart som möjligt lämna korrigerade upplysningar till Finansinspektionen om de upplysningar som företaget har lämnat i sin rapportering innehåller väsentliga fel.

Enligt artikel 305 i Solvens 2-förordningen ska information som lämnas till tillsynsmyndigheten betraktas som materiell om dess utelämnande eller felaktiga framställning påverkar tillsynsmyndigheternas beslutsprocess eller bedömning.

Enligt artikel 291 i Solvens 2-förordningen ska i solvens- och verksamhetsrapporten information betraktas som materiell om dess utelämnande eller felaktiga framställning skulle kunna påverka avsedda användares beslutsprocess eller bedömning inbegripet tillsynsmyndigheterna.

Enligt 4 kap. 1 § i rapporteringsföreskrifterna ska ett försäkringsföretag så snart som möjligt lämna upplysningar till Finansinspektionen när sådana händelser inträffar som medför, eller kan komma att medföra, att:

1. företagets stabilitet äventyras,
2. företagets förmåga att uppfylla sina åtaganden mot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade äventyras,
3. ett större antal försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade orsakas betydande ekonomisk skada,
4. ett större antal försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade får felaktig information av betydelse från företaget,
5. företaget utsätts för en väsentlig ryktesrisk, eller
6. företaget drabbas av allvarlig brottslighet.

SOLVENS- OCH VERKSAMHETSRAPPORTEN

Enligt 16 kap. 1 § FRL ska ett försäkringsföretag offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport en gång per år. Se närmare bestämmelser om krav på innehåll, tidsramar och tillvägagångssätt vid offentliggörande i 16 kap. FRL och Kapitel XII i Solvens 2-förordningen.

Av 16 kap. 8 § FRL ska ett försäkringsföretag ha upprättat lämpliga informations- och rapporteringssystem för att kunna uppfylla bestämmelserna om solvens- och verksamhetsrapport i 16 kap. 1-7 §§ FRL.

Av artikel 301 i Solvens 2-förordningen framgår tillämpliga krav för offentliggörande av solvens- och verksamhetsrapporten.

Av 16 kap. 4 § och 5 § samt artikel 302 punkt 3 i Solvens 2-förordningen framgår tillämpliga krav för när uppdatering av solvens- och verksamhetsrapporten ska (eller får) göras samt hur detta ska ske.

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Fax +48 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se